

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet

Datum
2024-05-27

Diarienummer
Ä 2024-469

Remissvar – SOU 2023:74 Förenklade förutsättningar för ett hållbart vattenbruk

Tillväxtverket arbetar för konkurrenskraftiga företag och hållbar utveckling i alla delar av Sverige. Det gör myndigheten genom att skapa förutsättningar för stärkt konkurrenskraft, ökad innovation, stärkt omställningsförmåga och en hållbar utveckling i hela landet. Myndigheten arbetar inom tre politikområden - den regionala utvecklingspolitiken, landsbygdspolitiken och näringspolitiken - som är ömsesidigt förstärkande. Tillväxtverket har i uppdrag att genomföra åtgärder under 2020–2025 inom ramen för den nationella livsmedelsstrategin bland annat gällande samordning, kompetensförsörjning och regelförenkling.

Remissvaret är skrivet utifrån dessa utgångspunkter.

Sammanfattning

Tillväxtverket tillstyrker i huvudsak utredningens förslag, men lämnar vissa synpunkter nedan.

- Tillväxtverket är positiv till viktiga förenklingsförslag för vattenbruken då det finns stor tillväxtpotential i sjömat och en central komponent för att nå livsmedelsstrategins mål
- Tillväxtverket föreslår att fler utredningar med syfte att förenkla för specifika branscher tillsätts på liknande sätt som den här utredningen
- Tillväxtverket behöver inget specifikt uppdrag för att anpassa guider och checklistor på verksamt.se till den föreslagna kontaktpunkten för vattenbruk som utredningen föreslår.

Tillväxtverket är positiv till utredningens förslag välkomnar de förenklingar som utredningen förslår på området. För att kunna nå målen i livsmedelsstrategin om en ökad och hållbar livsmedelsproduktion, och en stärkt livsmedelsberedskap, är blå mat ett viktigt utvecklingsområde. Trots att vi har Europas längsta kust importerar vi en stor del av vår sjömat. Det finns en stor potential att utveckla och öka vår produktion på området, och inte minst inom vattenbruket. För att klara det krävs förenklade förutsättningar för vattenbruksföretagen, som möter stora utmaningar vad gäller regelverk och utdragna tillståndprocesser.

Tillväxtverket är huvudsakligen positiv till förslaget att låta fler vattenbruk prövas som anmälningsskyldig miljöfarlig verksamhet snarare än tillståndsskyldig, då det torde kunna göra processen enklare för företagen. Tillväxtverket ser dock, liksom Länsstyrelserna i det särskilda yttrandet, risker med potentiellt saknat expertkompetens inom fiskområdet, särskilt i mindre kommuner och ser därför ett behov av att ytterligare utreda hur den frågan kan lösas.

Tillväxtverket noterar att utredaren inte föreslår att en samlande funktion i staten upprättas för att hålla ihop tillståndsprövningen, eftersom detta inte ryms inom utredarens direktiv. Tillväxtverket anser ändå att en sådan hantering vore att föredra i syfte att snabbare få till stånd väsentligt bättre förutsättningar för vattenbruksföretag att lyckas och för en, ur flera aspekter, viktig bransch att växa och bli konkurrenskraftig. En lösning vore därför att pröva om det på exempelvis på Länsstyrelsen i Västra Götaland Region kunde upprättas en sådan funktion under en försöksperiod.

Det krävs även att fler myndigheter får uppdrag av regeringen att främja målen i livsmedelsstrategin så som exempelvis Havs- och vattenmyndigheten och Naturvårdsverket. Utan sådana uttalade uppdrag blir det svårt och ibland till och med omöjligt för myndigheterna att kunna prioritera nödvändig samverkan mellan myndigheter. Myndighetsöverskridande samverkan är en av nyckelfaktorerna för att kunna lösa företagets upplevda problem och undanröja regel- och tillämpningshinder. Tillväxtverket bidrar gärna med kunskap om och erfarenhet av förenkling och vad innovativa företag inom vattenbruksområdet har för utmaningar med sina myndighetskontakter.

Tillväxtverket följer löpande företagets kostnader till följd av nya eller ändrade regler dessa undersökningar visar tydligt att regelbördan ökar över tid för svenska företag. Inom gröna och blå näringar visar också Tillväxtverkets undersökningar *Företagens villkor och verklighet* att regler och myndighetskontakter är ett av de största tillväxthindren för företagen i branschen. Tillväxtverkets erfarenhet är att regelverk oftast inte utvecklas i en helhet utan snarare utifrån ett specifikt behov som en regelgivare vill uppnå. Tillväxtverket uppskattar därför tillsättningen av en denna utredning som ser till hur regelbördan som helhet påverkar en specifik bransch. Tillväxtverket ser gärna liknande utredningar för andra branscher framgent.

Tillväxtverkets bedömning är att myndigheten inte behöver ett separat uppdrag för att utveckla webbplatsen verksamt.se så att checklistan för att starta vattenbruk med tillhörande guide innehåller en länk till den digitala kontaktpunkt för vattenbruk som Statens Jordbruksverk ska utveckla i enlighet med utredningens förslag. Tillväxtverket bedömer att det ingår i myndighetens löpande förvaltning att genomföra sådana mindre förändringar.

Beslut i detta ärende har fattats av handläggare Annika LeBlanc, handläggare Anna Eldestrand, enhetschef Åsa Talamo och avdelningschef Anna Johansson. Robert Kron har varit föredragande.

Anna Johansson

Robert Kron